KNNV afd. Vriezenveen **e.o.**

Oktober 2021 nieuwsbrief nr.11

KNNV vereniging voor veldbiologie Afdeling Vriezenveen

Alle nieuwsbrieven staan ook op onze website

Beste lezer,

De KNNV afd. Vriezenveen is weer begonnen met haar activiteiten. Twee keer ging de werkgroep landschapsbeheer al enthousiast aan de slag in Fayersheide. Iedereen was blij dat er weer gezamenlijk gewerkt kon worden aan behoud van deze natuurparel. En de sociale contacten kregen ook de nodige ruimte. Daarbij bleek zeker dat corona hier en daar fors had toegeslagen in familie/kennissenkring. Ook de excursie naar Eerder Achterbroek, wel met een klein groepje, verliep prima.

Graag breng ik hier de RABO Clubsupport actie 2021 onder ieders aandacht. Ieder lid (of nieuw lid) van RABO Noord en West Twente kan in de periode 4/10 - 25/10 stemmen uitbrengen op onze KNNV Vriezenveen voor aanschaf/vervanging bosmaaier.
Zie hiervoor het uitgebreidere item elders in deze nieuwsbrief.

Tijdens het hele proces om het juridisch mogelijk te maken de zandwinning Oosterweilanden te realiseren heeft de KNNV zich sterk gemaakt voor een bufferzone westelijk Fayersheide in verband met de grondwaterstand. Het resultaat kan iedereen nu via de wandelroute zien. Daarnaast werd vanaf het begin ingezet om bij de winning ruimte te creëren om stenen/fossielen te kunnen zoeken tijdens de vele jaren dat de zandwinning operationeel zou worden. Tijdens de opstartfase van de winning werden hierbij ook de geologische werkgroep Twente en Natura Docet in Denekamp betrokken. Tijdens enkele vergaderingen bij de firma Roelofs te Den Ham konden we onze ideeën kwijt en was daar ook positieve aandacht voor. Dat resulteerde in een afgesloten zoekplek met enkele parkeerplaatsen waar grof restmateriaal gestort wordt door de zandwinners waarna zoekers onder leiding van een "sleutelbewaarder" dan met bijv. een harkje op zoek kunnen naar fossielen. In deze nieuwsbrief als extra activiteit de eerste mogelijkheid om daar in klein verband te gaan zoeken.

Op donderdag 23 september werd op de Nieuwe Daarlerveenseweg ter hoogte van de Schottenweg en het Veenschap een visotter doodgereden. Jammer! De visotter stierf in 1989 in Nederland uit, maar een herintroductie vanaf 2002 is succesvol verlopen. In Overijssel neemt de otter dan ook steeds verder toe in het Vecht-, Regge- en Dinkelgebied. Ook uit Twenterand komen de laatste jaren meldingen van gevonden uitwerpselen en waarnemingen. Wel worden er jaarlijks (te) veel doodgereden. Maatregelen om dit aan water gebonden zoogdier veilig langs wegobstakels te krijgen, kunnen helpen dit verlies te beperken.

Herman Stevens
Voorzitter KNNV Vriezenveen.

Op de foto Henk Bos met de verongelukte otter

De natuurfotogroep start na de corona pauze ook weer haar activiteiten.

De eerstvolgende avond is op maandag 4 oktober om 19:30uur met een samenkomst in het gebouwtje van de Kruidentuin.
Er is nog ruimte voor 1 of 2 nieuwe leden dus mocht je graag natuurfoto's maken en samen met ons op een ontspannen manier iets van elkaar te leren kom vrijblijvend een avond kijken of het iets voor jou is..

Meer informatie staat wel op onze website of stuur een mail of tel: 0651299105

Stenen zoeken tussen stenen

Zaterdag 9 oktober 2021. Extra activiteit.

Eindelijk kan het! Zoeken op een nieuwe locatie waar o.a. op ons verzoek door de firma Roelofs een veilige zoekplek gecreëerd werd. Dat kan in kleine groepjes.

Henri Jansen uit Almelo zal ons vergezellen en zegt daarover het volgende: "De stenen waar ik op doel zijn uiteraard fossielen, maar ik zeg dat omdat het niet zo eenvoudig is om ze van elkaar te kunnen onderscheiden. Ik ga jullie daar bij helpen. De geologie van de ondergrond in Twente is nogal gecompliceerd en bestaat uit diverse afzettingen die in verschillende periodes zijn afgezet. Deze zijn ook nog eens door elkaar gehusseld. Ik kijk altijd naar de andere vorm, een vaag begrip want elke steen is anders".

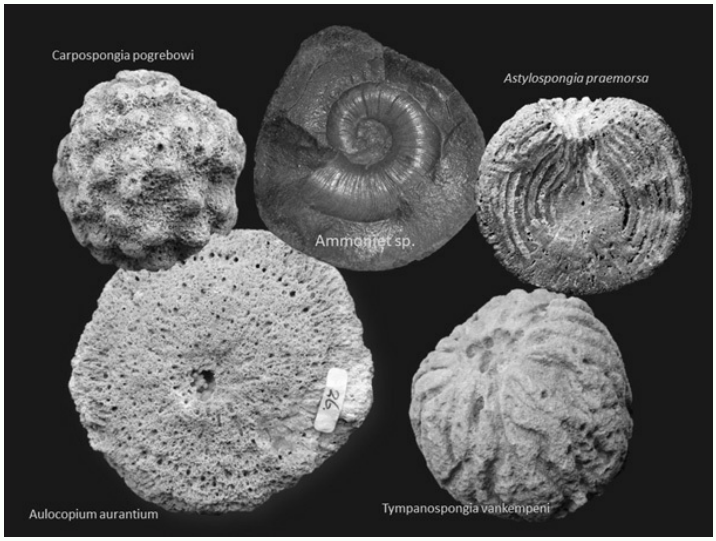

Locatie: ingang zandwinning Oosterweilanden aan de Horstweg.
P-plaats: attentie! Bij de ingang direct links parkeren, zijn daarvoor speciaal aangelegd.
Pas op: er kunnen grote vrachtwagens in-/uitrijden!
Aanvang: 10.00 uur
Duur: plm. 1 uur
Benodigd gereedschap: tuinharkje
Maximaal aantal deelnemers: 5.
Opgave: is nodig, dit kan via een mail aan de webmaster
Indien er (veel) meer animo is, zal er de komende tijd meer bezoek ingepland worden.

Op de foto de eerste vonsten Herman Stevens bij de zandafgraving.

Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 12 oktober en 26 oktober 2021.

Op deze doordeweekse ochtenden de handen uit de mouw in het Veenschap.
Iedereen die een handje wil helpen bij het in stand houden van onze gevarieerde natuur is welkom.
Start: 09.00 uur aan het Hazenpad ergens nabij het vliegveldje.
Er wordt gewerkt tot 12.00 uur. Voor gereedschap, koffie en thee wordt gezorgd.
Meer informatie is te verkrijgen bij Herman Stevens (tel.: 06-52786351) of Dick Berkhof (tel.: 0546-573016).

Paddenstoelen/herfst excursie naar het Zandstuvebos

Zaterdag 23 oktober 2021.

Het Zandstuvebos ligt tussen Den Ham en Vroomshoop. Zandgrond met in de bodem ook hier en daar resten van veenpakketten. Na tijden met veel regen kan het hier en daar nat zijn. Door de variatie in ondergrond en begroeiing zijn er ook de nodige soorten paddenstoelen te vinden
Meenemen: Paddenstoelenboek, spiegeltje
Verzamelen: In verband met corona. 09.00 uur vanaf de parkeerplaats bij zwembad Aquapark de Zandstuve, Hammerweg 75 (postcode 7681)
Afloop: ongeveer 11.30 uur
Opgave is nodig: dit omdat wij nog de Corona regelgeving in acht nemen.
Dit kan via een mail naar de webmaster

Noteer ook deze data alvast in je agenda.

Excursies en samenkomsten:
Zaterdag 13 november 2021. Excursie naar Landgoed Beerze
Zaterdag 18 december 2021. Gezellige midwinter kerstwandeling
Zaterdag 8 januari 2022. Nieuwjaarsborrel Zaterdag 15 januari 2021. Vogelexcursie naar ???

Landschapsbeheer:
Zaterdag 6 november 2021. Nationale natuurwerkdag met Scouting
Dinsdag 16 november 2021. Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 30 november en 14 december 2021. Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 11 januari en dinsdag 25 januari 2022. Landschapsbeheer Veenschap
Dinsdag 8 februari 2022. Beheer faunapassage nabij De Pollen

Natuurlijk allemaal onder voorbehoud van de ontwikkelingen rond de corona

---

Rabo Clubsupport actie 2021

Met de Rabo Clubkas actie 2021 ondersteunt de Rabobank Noord en West Twente het verenigingsleven. Hiervoor is dit jaar € 175.000,- beschikbaar gesteld.

De KNNV afdeling Vriezenveen doet mee. Het zou fantastisch zijn als jij, jouw familie, je vrienden en misschien wel buren of kennissen stemmen aan ons geven tijdens de Rabo Clubsupport actie van Rabobank Noord en West Twente.
Om te kunnen stemmen dient men wel lid van de RABO te zijn of te worden!
Kijk voor meer info over de Rabo Clubsupport actie via deze link:

Ons doel: nieuwe bosmaaier voor het onderhoud van cultuurhistorische natuurgebieden als Het Veenschap noordelijk Vriezenveen en Fayersheide zuidelijk Vriezenveen!

Aan de Walstraat ligt de natuurparel Fayersheide en tussen Veeneindeweg en Hazenpad het weideveengebied Het Veenschap. Beide restanten van het oude Vriezenveense cultuurlandschap van voor de ruilverkaveling. Goed beheer is er nodig voor behoud. Met de bosmaaier wordt regelmatig het ruwe voorwerk qua beheer gedaan, waarna vrijwilligers zorgen voor het "fijne beheerswerk". Ook kwetsbare bermdelen worden met de bosmaaier gemaaid.
Met jouw stem kun je ons helpen dit te realiseren!

Hoe kun je ons ondersteunen?
Heb je een bankrekening bij Rabobank dan kun je gratis lid worden of je bent al lid van Rabobank.
Check snel via Rabo Internetbankieren of in de Rabo App of jij al lid bent en regel het anders direct zelf via Rabo Internetbankieren of in de app. Ook het stemmen gaat dit jaar via Rabo Internetbankieren of de Rabo App. Net zo makkelijk!
Het beschikbare bedrag van € 175.000,- wordt over de deelnemende verenigingen verdeeld in verhouding tot het aantal uitgebrachte stemmen op een vereniging. Hoe meer stemmen op onze vereniging worden uitgebracht, hoe meer subsidie we krijgen!

Stemmen kan van maandag 4 oktober tot maandag 25 oktober!
Stemmen kan alleen op clubs, aangesloten bij je lokale bank in dit geval de Rabobank Noord en West Twente. Elk lid van Rabobank Noord en West Twente mag **drie stemmen** uitbrengen. Je kunt maximaal één stem op dezelfde club uitbrengen en dan dus nog twee op andere clubs. Elke stem is geld waard!
We staan onder de naam "**KNNV afdeling Vriezenveen**" in de lijst met deelnemers onder "**Vriezenveen**" in de categorie "**natuur & milieu**".

Ga via deze link direct naar de KNNV Vriezenveen

De KNNV afdeling Vriezenveen rekent op jouw steun!
Voor meer informatie op onze site over ons Landschapsbeheer en Bermbeheer.

En ... geef ons goede doel ook door aan anderen... iedereen mag op ons stemmen!

Weer aan het werk!

Dinsdagmorgen 14 september.

Eindelijk. Voor het eerst dit jaar ging de KNNV Vriezenveen werkgroep landschapsbeheer aan de slag. Dit keer in onze natuurparel Fayersheide. Vanwege Covid werden er door de werkgroep lange tijd geen werkzaamheden in groepsverband uitgevoerd. Fijn dat het weer kon vonden de 11 aanwezige werkers. Natuurlijk was er ruim tijd voor de sociale contacten tijdens het werk en tijdens de koffiepauze.

Iedereen kon kiezen welke werkzaamheden hem lagen. De opslag van loofboompje in heideveldjes werd er uit gestoken. Uit enkele grote gagelstruwelen werd braam en ander woekerend struikgewas verwijderd. Verder werd een helling ontdaan van struweel en pijpenstrootje. Dit alles om in deze parel de natuurwaarden groot te houden.

Door een voldoende vochtig voorjaar en zomer stond de vegetatie er goed bij.
Met opvallend veel bloeiende blauwe knoop, tormentil en ogentroost. Ook de nabloei van de klokjesgentiaan viel op. Diverse soorten sprinkhanen, krekels, kikkers, vlinders en insecten werden gezien. De wespspin had in sommige stukken met pijpenstrootje tientallen op een lampion lijkende cocons gemaakt waarin deze spin de eitjes legt. Vanaf een oude stobbe schoot een levendbarende hagedis weg. Deze soort spotte men dit jaar op Fayersheide gelukkig al vaker. 't Was zonnig weer met een aangename temperatuur.

Al met al totaal geen straf om zo met goed gereedschap enkele uurtjes de handen uit de mouw te steken. Iedereen ging voldaan naar huis, met in gedachten dat men op Fayersheide over 14 dagen (dinsdagmorgen 28/9 van 09.00 - 12.00) nogmaals op herhaling mag! Ook anderen zijn dan van harte welkom!

Herman Stevens.

Potgrond en het klimaat

Het gebruik van potgrond draagt bij aan de opwarming van de aarde. Dat komt omdat het grootste deel van potgrond bestaat uit turf dat wordt afgegraven in nog levende veengebieden. Levend veen neemt enorme hoeveelheden CO_2 op uit de lucht. De vernietiging van veengebieden wereldwijd draagt 5 tot 7 % bij aan de CO_2 uitstoot, dat is twee keer zoveel als al het vliegverkeer. En dan te bedenken dat turf een dode stof is zonder voeding en zurig. Door meststoffen toe te voegen wordt turf geschikt gemaakt voor planten. Na drie maanden is de toegevoegde voeding op.

Waarom gebruiken we deze klimaatopwarmende fossiele grondstof? De consument omdat hij niet beter weet of omdat alternatieven onbekend zijn. De tuinbouw omdat het goedkoop is. De gevolgen van de opwarming van het klimaat, nu nog op kleine schaal, hebben we de afgelopen maand kunnen zien met hittegolven en bosbranden in Canada, de VS, Rusland en China. En dichter bij huis in Italië, Griekenland en Turkije en met de overstromingen door abnormale regenval in Duitsland, België en in ons eigen Limburg.

Nederland is de grootste gebruiker van turf in Europa, jaarlijks importeren we 4,7 miljoen m3, vooral voor de tuinbouw. In 2011 schreef de WUR in opdracht van de overheid een rapport over deze kwestie . Tot nu toe is daar niets mee gebeurd. In Nederland bestaat 84% van groeisubstraat uit turf. In Zwitserland is dat 4%. In Engeland is de helft vervangen door andere grondstoffen en wordt het in 2024 verboden voor particulieren. In Duitsland zijn overal alternatieven te koop. Op de website turfvrij.nl staat een aantal merken en winkels in Nederland waar vervangende producten te koop zijn.

U kunt zelf goede potgrond maken door het gebruik van bladaarde, compost, wormenmest of een mengsel van lokaal geproduceerde houtsnippers en mest.

Wim Hilderink, Milieuraad Den Ham-Vroomshoop

Bekijk de uitzending van de keuringsdienst van waarde van 10 juni 2014 maar eens via deze link.

World Cleanup Day.

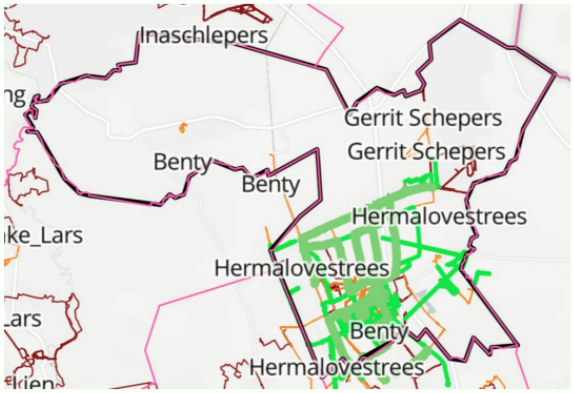

Zaterdag 18 september was World Cleanup Day. Een groepje van 4 trashhunters ging op pad om Vriezenveen een klein beetje schoner te maken. 10 zakken vol zwerfafval was het "mooie" resultaat van deze zwerfvuil-opruimactie!

Minder kleine plastic flesjes **(statiegeld werkt!)**. Wel drankflessen, maar ook sokken, onderbroek, tshirt en een hoed met het logo: "Made of recycled plastic. The best you ever hat" 😏

Tijdens deze actie stond de app Helemaal Groen weer aan. In deze app kun je zien waar in Vriezenveen allemaal al opgeruimd is. *(Wat zou het mooi zijn als ook in andere delen van de gemeente mee gedaan zou worden.)*

Het wordt steeds groener! In november staat er weer een schoonmaakactie op de planning. Wil je meedoen? Mail naar de werkgroep Vriezenveen schoon

www.helemaalgroen.nl

Download de gratis app!

Blauwvleugelsprinkhaan populatie op De Dannenkamp

De Blauwvleugelsprinkhaan is een schitterende sprinkhanensoort en helaas een zeldzame verschijning in Twente. De soort kent hier slechts 2 grote populaties, t.w. Sallandse Heuvelrug en De Borkeld en omgeving. Voor de rest zijn er een handjevol losse waarnemingen in Twente, maar dit betreffen waarschijnlijk allemaal zwervers, want de Blauwvleugelsprinkhaan is een goede vlieger! In Vriezenveen is deze soort in het verleden 2x aangetroffen, 1 maal in De Leeuwerik (Geert Euverman) en 1x aan het Westeinde (archief EIS), beide zijn oude waarnemingen uit de jaren '80 (of betreft het dezelfde waarneming?). Verder meldde Johan Niphuis in 2011 een opvliegende sprinkhaan met blauwe vleugels in Het Veenschap. Ook dit zou een zwerver kunnen zijn geweest, of bevindt zich ergens ten noorden van Vriezenveen (Veenschap, Engbertsdijksvenen, Bruine Haar?) een tot nu toe onontdekte populatie? De toekomst zal het uitwijzen .....

10-09-2019: Blauwvleugelsprinkhaan, de 23e (!) sprinkhanensoort op De Dannenkamp

Verrassend was de ontdekking van een Blauwvleugelsprinkhaan op 10-09-2019 in de door Ben Tilanus gecreëerde nieuwe natuur langs de 3e Lageveldsweg. Dit gebied is het schoolvoorbeeld van een goed Blauwvleugelsprinkhaan-biotoop, veel beter kan bijna niet! Maar waar komt zo'n beestje ineens vandaan? Ja, het is een goede vlieger, maar de dichtstbijzijnde populatie ligt hier hemelsbreed ruim 9 km vandaan (Sallandse Heuvelrug)! Zelf denk ik dat die in een gebied tussen Nijverdal en Vriezenveen nog niet is ontdekt, maar er al wel voorkomt, nl. het Wierdense Veld. Dat is een afstand van zo'n 3 km tot aan De Dannenkamp en ik denk dat die daar wegkomt. Hetzelfde geldt voor Zwart Wekkertje (heette vroeger Negertje), die heeft zich hoogstwaarschijnlijk ook vanuit het Wierdense Veld verspreid richting Bruine Veld en De Dannenkamp/Het Hexel.

Op 18-07-2020 trof ik op vrijwel dezelfde plek weer een Blauwvleugelsprinkhaan aan, maar ook dit keer vond ik er maar eentje. Dan denk je toch: zou het vorig jaar een zwanger vrouwtje zijn geweest en zou die eitjes hebben afgezet? Zou kunnen, maar 1 Blauwvleugelsprinkhaan maakt nog geen populatie! Daarom ook dit jaar de nieuwe natuur rondom Het Hexel bezocht en op 14-09-2021 trof ik binnen een half uurtje 4 Blauwvleugelsprinkhanen aan langs de 3e Lageveldsweg. Ik had geen tijd om het hele gebied uit te kammen, dus er zitten er zeker meer. Het zal waarschijnlijk ook niet lang meer duren, voordat de eerste doodgereden exemplaren op de 3e Lageveldsweg gevonden worden. Vooral als de vleugels geopend zijn valt het mooie blauw van de achtervleugels direct op. Ik ga de komende jaren deze populatie volgen en misschien ook een stuk Wierdense Veld uitkammen, want ik ben toch wel benieuwd of die daar over het hoofd is gezien. Waarschijnlijk betreft het dan wel recente vestiging, want in 2008 is het Wierdense Veld helemaal uitgekamd op sprinkhanen, maar toen werd deze soort niet aangetroffen. Mochten er meer mensen waarnemingen van Blauwvleugelsprinkhanen rondom Vriezenveen hebben, dan hoor ik het graag! Ook heb ik belang bij toekomstige waarnemingen.

Dit kan door ze in te voeren op waarneming.nl of aan mij door te geven (bruninkrobert@gmail.com).

Robert Brunink

Kraanvogels 2021

(Bron Herman Veenstra :kraanvogels.net)

Na enkele hete, droge zomers is 2021 een opvallend nat jaar. Voor de vakantievierende mens niet altijd leuk, maar voor kraanvogels gunstig. Nederland verwelkomde maar liefst 46 paartjes, waarvan 40 een nest bouwden en eieren legden. In totaal werden 36 kuikens geboren en zijn er 21 uitgevlogen. Hierna het verslag.

Noord-Nederland blijft de bakermat voor kraanvogels
In 2021 zijn 46 territoriale paren kraanvogels geteld in Nederland. Dat zijn er 6 meer dan in 2020. Noord-Nederland blijft de bakermat, met 32 paren. In het midden en oosten van het land is een geringe groei naar 11 paren, maar in het zuiden blijft het met 3 paren bescheiden.

In totaal hadden 40 paren een nest met eieren; daarvan kregen 24 paren kuikens. Er zijn 36 kleine kuikens geteld en uiteindelijk 21 uitgevlogen (gemiddeld 0,53 kuiken per broedpaar met nest). Een hele verbetering na een paar droge jaren.

Het aantal uitgevlogen kuikens is redelijk verdeeld over het land, maar het noorden steekt er met kop en schouders bovenuit.

In Drenthe en Friesland 32 paren en 15 kuikens vliegen uit
In Drenthe en Friesland zijn 32 paren met een territorium vastgesteld. Het Fochteloërveen (9) en het Dwingelderveld (7) moeten het dit jaar beide met een paartje minder doen. Hoge waterstanden en geregeld stevige regenbuien maken broedplaatsen buiten natuurgebieden geschikt om te broeden. Daardoor treden er kleine verschuivingen op. In het Fochteloërveen baltste een paar nabij het hoogveen, maar broedde in een beekdal erbuiten. Daarnaast zaten (broed)paren in het Bargerveen (3), Drents-Friese Wold (4), Holtingerveld (1), Koelingsveld (1), Hijkerveld (1), Hart van Drenthe (2), bij Norg (2), Weerwille (1) en de Dellebuursterheide (1).

In het Dwingelderveld zijn minstens 7 kleine kuikens geboren en bij één paar 2 kuikens uitgevlogen. In het hart van Drenthe heeft een paar voor het eerst 2 kuikens grootgebracht. Ook op het Hijkerveld broedde een paar succesvol en zijn 2 kuikens uitgevlogen. Op het Wapserveld en het Doldersummerveld kregen twee paren 2 kleine kuikens en is bij beide 1 kuiken uitgevlogen.

Overvloedige neerslag in de zomer, een divers voedselaanbod en rustig kuikenopgroeigebied zorgen voor een beter broedsucces. Op de foto: tweeling Fochteloërveen 2021.

Ook bij Norg was voor het eerst een paar succesvol met 1 kuiken. Zonder toezicht van vrijwilligers en Boa's van Staatsbosbeheer was het waarschijnlijk al in de eifase misgegaan (kijkers en fotografen). Een deel van de nieuwe paren is minder schuw en past zich iets aan; nu de mensen nog. Dat het in het Bargerveen maar niet wil vlotten is opmerkelijk, gezien de gunstige ligging en de nabijheid van grote hoogveenrestanten.

Topjaar in het Fochteloërveen met 6 uitgevlogen kuikens
In het Fochteloërveen broedden 9 paren en zijn minstens 12 kleine kuikens geboren en 6 uitgevlogen. Vier paren brachten 1 kuiken groot en bij één paar vlogen 2 kuikens uit.

Overvloedige neerslag in de zomer, een divers voedselaanbod en rustig kuikenopgroeigebied zorgen voor een beter broedsucces. Op de foto: tweeling Fochteloërveen 2021.
Eén van de tweeling had een beschadiging aan de vleugel, maar kon na 15 weken toch vliegen. De combinatie van een hoog waterpeil, geregeld fikse buien en de aanwezigheid van kuikenopgroei- en rustgebied, levert een goed resultaat op. De betrokkenheid van een aantal bewoners en vrijwilligers speelt daarnaast een belangrijke rol in het broedsucces.

In het Fochteloërveen worden de kraanvogels elk jaar in kaart gebracht. Vervolgens blijft iedereen uit de buurt, en wordt het toezicht geïntensiveerd. Afgelopen tien jaar is hier geïnvesteerd in rust- en kuikenopgroeigebied. Voor de inrichting van het Fochteloërveld zijn voorstellen van Vogelbescherming overgenomen, en is een begin gemaakt met meer rustgebied. Daarna is geïnvesteerd in het Compagnonsveld en een paar jaar geleden heeft Vereniging Natuurmonumenten de situatie in het Smildegerveen verbeterd. Toch is er nog een lange weg te gaan, want de druk op het gebied blijft toenemen vanuit Assen en Veenhuizen.

Door het hoge water zaten er paren kraanvogels op onverwachte plekken, zoals bij Norg. Man alert en vrouw bezig met het ontbijt voor het kuiken.

In Overijssel en Gelderland 11 paren en 6 kuikens vliegvlug
In Overijssel en Gelderland ging het om 11 broedparen.
In Overijssel zaten broedparen in de Engbertsdijksvenen (1), Haaksbergerveen (4), Wierdense veld (2). In Gelderland broedden kraanvogels in het Korenburgerveen (3) en zat een paar op de Hoge Veluwe (1). In het Haaksbergerveen is 1 kuiken uitgevlogen. In het Wierdense veld zijn in de 'kleine kuikenfase' een paar met 1 en een paar met 2 kuikens gezien. Deze zijn ook alle drie uitgevlogen en waargenomen in het gebied. In het Korenburgerveen in Gelderland zaten 2 paren met 2 en 1 kuiken, waarvan 2 kuikens zijn uitgevlogen.

Al met al dus opnieuw een goed broedresultaat: tien paren brengen 6 kuikens groot! Ook in deze provincies spelen hoogveengebieden de hoofdrol.

Noord-Brabant en Limburg 3 paren

In de Groote Peel (1), Mariapeel (1) en Deurnsche Peel (1) zaten kraanvogelparen. Er is gebroed in de Mariapeel en de Deurnsche Peel. Omdat hoogveengebieden voor een deel zijn afgesloten voor publiek is het geschikt als broedgebied. Door de vermesting groeien hoogvenen echter geleidelijk dicht met bomen, struiken en dicht braamstruweel, waardoor ze als kuikenopgroeigebied steeds minder geschikt worden. Door de randzone extensief in te richten met voldoende rust- en kuikenopgroeigebied ontstaan mogelijkheden voor veel dieren en planten. Kuikenopgroeigebied en rust zijn cruciaal voor een goed broedresultaat.

Kuikenopgroeigebied en rust zijn cruciaal voor een goed broedresultaat.

Recreatiedrukte vraagt te veel van de natuur
Net als in 2020 is in 2021 de recreatiedruk erg groot, als gevolg van de coronacrisis. Veel mensen hebben behoefte aan natuur om te ontspannen en blijven in eigen land. Door de vele regen en een hoog waterpeil waren er gelukkig nog dagen dat het iets rustiger was. Tijdens de coronacrisis wordt eens en temeer duidelijk hoe weinig natuur er over is in Nederland, en hoezeer bestaande natuurgebieden onder druk staan in ons dichtbevolkte landje. Natuurgebieden worden platgelopen, van ’s ochtends vroeg tot ’s avonds laat.

De oude borden met ‘Niet toegankelijk tussen zonsopgang en zonsondergang’ zouden direct terug moeten keren in natuurgebieden. Daarnaast moet er structureel meer handhaving en toezicht komen. In het kerngebied Dwingelderveld was de recreatiedruk al groot, maar ook in het Fochteloërveen loopt het de spuigaten uit en mijden vaste bewoners het gebied in het weekend vanwege de drukte.

Hier het hele verslag van Herman Veenstra op kraanvogels.net

Vogel fotografie in de jaren 50

In onze tijd van camera's met lange telelenzen en minimaal 10 opnamen per seconde kunnen we ons niet veel meer voorstellen hoe je met een platencamera waar je dus na iedere klik de plaat moest vervangen vogels kunt fotograferen. Herman Jansen (de mede oprichter van onze vereniging) heeft dit in de jaren vijftig van de vorige eeuw heel mooi beschreven.

De eerste natuur/vogelfotograaf van Vriezenveen
Herman Jansen (Miet’n Herman) 1899-1965

Hermans herinneringen over hoe het begon…

De belangstelling voor vogels dateert uit mijn jongensjaren.

Maar werd wel eens wat "te opdringerig" voor de vogels.
Later verliep deze door goede lectuur – Dr. Jac P Thijsse en Jan P Strijbos – en door voorlichting van onze onvergetelijke “meester“ Bernink uit Denekamp, in betere banen.
Jarenlang “deden” we aan vogels en registreerden en noteerden de gedragingen van onze gevederde vrienden tot in de kleinste bijzonderheden.

Daarna kwam de “kiekerij”. dat kostte heel wat platen, instellen en streepjes maken op het hek vooraleer er iets wat op een vogel leek op de plaat verscheen. De mislukkingen bleven vele.
“Volhouden” was het advies van Jan P. Strijbos, die we op een gezegend ogenblik in het Twentse Mokkelengoor moeras ontmoetten, op zoek naar de Steltkluut.
Waardevolle aanwijzingen en een prima toestel waarmee Strijbos heel wat van z’n mooie foto’s maakte, waren ’t resultaat van onze ontmoeting.
’t Ging nog niet op rolletjes, maar … af en toe kwam er een draaglijke kiek.
Dit deed de vele mislukkingen vergeten. Neen, de weg ging niet over rozen; we modderden verder en vorderden langzaam…
En toen kwam de tijd van de Leica...

Een Blauwborstje

Ja, dat is een vogeltje zoals het bekende Roodborstje, zelfde familie!
Net zo groot maar met een borstje van puur hemelsblauw omzoomd door een roestrode band. Op het blauwe borstje schittert een vlek van het zuiverste wit vandaar de zondagse naam “Witgesternd blauwborstje”.

’t Vogeltje is in onze omgeving, de venen van noord-oost Twente, niet zeldzaam. Maar het nest ligt meestal goed verborgen en op een plaats waar het maken van een dragelijke foto onmogelijk is. Toch zou ik ’t vogeltje op de plaat krijgen: kon dit niet bij ’t nest en met de schuiltent, dan op een andere manier. Te vaak had ik het *“pauwstaartje”*, zoals ’t vogeltje wel eens wordt genoemd, ontmoet. En de gedragingen waren me volkomen bekend.

Graag sluipt een Blauwborstje over de vertrouwde paadjes naar het nest.
Leg haar echter een hindernis in de weg en direct zal ze hierop reageren.
Ze “neemt” deze hindernis niet vooraleer zij even op het obstakel hipt om poolshoogte te nemen. Op deze reactie was mijn hoop gebouwd toen ik een nest in de wal van een donkere veensloot ontdekte. Er zaten jongen in, precies wat ik zocht. De eerste voorbereidingen vroegen enige uren studie.
Welk pad nam de vogel naar het nest? Na enige uren van waarneming had ik de oude vogels geheel door en prompt reageerden ze op de hindernis – in dit geval een turf – die ze op hun weg ontmoetten. De veenboeren waren druk met de turf; ze schudden ’t hoofd over *“den vuugeltieskieker”*.
Maar ik had ze op de gewenste plek om te poseren.

Twee regenachtige dagen volgden. Dan kwam

weer de zon en was ik aan de veenrand. Even weer observeren, ’t ging alles naar wens. Dan kwam de turf op een goede plaats; de platencamera ongeveer 10 meter voor het nest gecamoufleerd door een berkenbosje; scherp ingesteld op de turf; ’t elektrische contact; de draad uitgelegd en 10 meter achter het nest, op een turfhoop, zat de *“Blauwborstjager”* klaar voor contact.
“Daar zat die verwenste vent weer zo dicht bij het nest”: het stemmig geklede wijfje durfde de turf niet te naderen. Met een prop voer in de snavel vloog het terug naar het veen. Iets verder achteruit dus; 20 meter.
Dan sloop het mooie mannetje nader; ’t ruschte over het veenpad, zag de hindernis, hipte op de turf en … poseerde: de eerste plaat was belicht. Niet alle schoten waren die middag Blauwborstjes, maar naast de 9x12 was ook de Leica present en enkele mooie negatieven waren het resultaat.

H. Jansen. Mieten Herman.

Plantengallen van de KNNV uitgeverij

gallen in Nederland - ruim 400 soorten - 1400 foto's

Nu € 25,- i.p.v. ~~€ 49,95~~

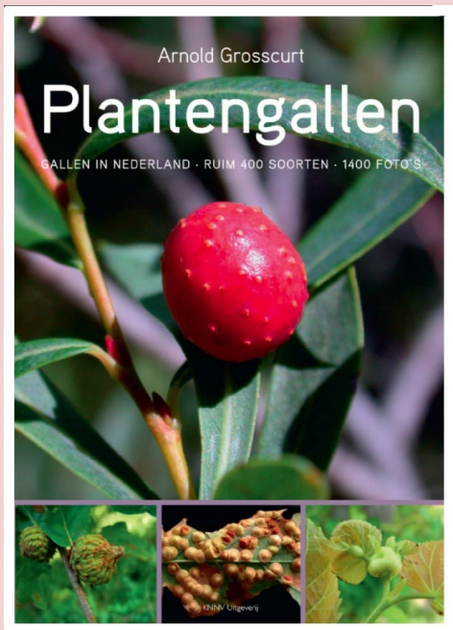

Een rijk naslagwerk met uniek fotomateriaal. “Plantengallen” geeft informatie over de geschiedenis, biologie en ecologie van gallen en over de planten waarop ze voorkomen. Het bevat uitgebreide fotodocumentatie over 400 soorten gallen, veroorzaakt door aaltjes, bacteriën, bladluizen, bladvlooien, bladwespen, bronswespen, galmuggen, galwespen, kevers, vliegen, vlinders, (gal)mijten, planten en schimmels.
Elk van deze groepen wordt ingeleid met algemene informatie, gevolgd door een bespreking van hiertoe behorende soorten waarbij veel achtergrond informatie wordt gegeven.

Op de foto’s zijn kenmerkende details te zien, maar ook vormvariaties, doorsneden, en soms de veroorzakers van de gal. Het boek wordt afgesloten met een uitgebreide literatuurlijst, een verklarende woordenlijst, en registers voor synoniemen, Nederlandse namen en waardplanten met de daarop voorkomende soorten.
‘Plantengallen’ is een rijk naslagwerk voor o.a. entomologen, fythopathologen, hoveniers, (boom-) kwekers en liefhebbers.

Te bestellen bij de KNNV uitgeverij

Klik hier voor nog meer acties van de KNNV uitgeverij

Met deze laatste stapel verwijderde rails van de vroegere veentreintjes, verdwijnt ook een stuk historie uit de Engbertsdijksvenen. Het zou zeer waardevol zijn hier in het gebied iets mee te doen. Als blijvende zichtbare herinnering aan deze historisch bijzondere periode.

HOOGVEENHERSTEL

Engbertsdijksvenen

In en om de Engbertsdijksvenen staat de komende tijd nog veel te gebeuren. Om op de hoogte te kunnen blijven is een speciale website beschikbaar. Bekijk de site via deze link

---

Heeft u iets bijzonders gezien en wilt u dit delen met de lezers van de nieuwsbrief? Stuur dan een kort bericht met evt. een foto (jpeg) als aparte bijlage naar de redactie
Dat kan via het mailadres: vriezenveen.knnv@gmail.com

Mocht je deze gratis nieuwsbrief doorgestuurd krijgen aarzel niet je zelf vrijblijvend op te geven zodat je hem zelf ook krijgt.
Dat kan via deze link of maak gebruik van de QR code hiernaast.

De KNNV afdeling Vriezenveen kent zowel KNNV-leden als excursieleden/donateurs. Ze organiseert jaarlijks wandelingen, landschap-, planten-, vogel-, insecten- en paddenstoelenexcuries. Verder worden lezingen gehouden. De afdeling doet inventarisatiewerk en verwerkt de gegevens in rapporten.
De afdeling heeft werkgroepen voor: vogels, natuurbescherming, landschapsbeheer, “Vriezenveen schoon", natuurfotogroep -en "Educatieve Kruidentuin". De laatste is gelegen achter sportcentrum De Stamper te Vriezenveen-Midden. En er is nog een Natuurjongeren programma voor de jeugd van ca. 11 tot 16 jaar.

---

link naar onze site: vriezenveen.knnv.nl

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}.• Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u webmaster@vriezenveen.knnv.nl toe aan uw adresboek.

Laposta